

kom senere med her, vor Bankkrise, Byggekriser og forskelligt andet. Man kan sige, at Opgangen i Europa begyndte decideret allerede med 1909, medens den her lod vente ikke saa lidt længere paa sig. Men dette forhindrer ikke, at vi blive ramte af den nedadgaaende Bølge i vor Skibsflåde og i alle de af vore Erhverv, som ere betingede af internationale Forhold, og det kan ikke lade saa særdeles længe vente paa sig. Der er jo en Tilbøjelighed hos Mennesker til at mene, at naar det gaar opad, vil det til evig Tid vedblive at gaa opad, og naar det gaar nedad, vil det aldrig gaa op igen; men dette modbevises atter og atter af Erfaringen, og saaledes vil det gaa igen. Nu skulde vi ikke gerne gøre den Fejl, at vi alt for meget regne med en vedblivende Opgang, heller ikke den, at vi regne med, at den Opgang i Statsindtægter, vi nu have set, ville vi i det mindste kunne regne paa endnu nogle Aar ud i Tiden. Man har før narret sig selv ved at regne saaledes, og jeg tror, man vil narre sig selv igen, hvis man gør det. Desuden vil jeg bede bemærket et Forhold, der ikke er særligt for Danmark — for saa beroede det maaske paa visse Unoder, som vi igen kunde rette —; men som er noget, der viser sig Verden rundt i alle Lande, hvad enten de have konservativ eller radikal Regering, eller hvad de have, nemlig den ustandselige Udgiftsopgang, som vi ogsaa kende her i Landet. Under tiden give Partierne hinanden Skylden for den, som man er saa tilbøjelig til det med saa meget i det politiske Liv, og sige, det er dette eller hint Partis Skyld. Men det er slet ikke det ene eller det andet Partis Skyld. Det er, som det ærede 9de kongevalgte Medlem (Falbe-Hansen) saa rigtigt sagde, noget, der ikke beror paa politiske Forhold, men paa en Udviklingslov, som den hele Verden er undergiven. Det beror ikke alene paa den stigende Vækst i alle Forhold, men ogsaa paa dette, at Opinionen — og den Opinion vende vi ikke — nu en Gang er for, at Staten drager mere og mere ind under sig, at flere og flere Anliggender, der tidligere have været betragtede som henhørende under det private Initiativs Omraade, overgaa til Staten. Der er ikke noget ved det at gøre. Paa Statsregnskabet for 1894—95, det Aar, hvor vi for første Gang i lang Tid opnaede en regelmæssig Finanslov, vise de ordinære Udgiftsparagraffer, §§ 11—25 — jeg holder her de gamle Paragraffer 26 og 27 udenfor, idet man ikke med den Sikkerhed kan

sammenligne dem Aar for Aar —, en Udgift af 46,827,000 Kr., og det sidst aflagte Statsregnskab, for 1910—11, viser paa de samme Paragraffer en Udgift af 91,191,000 Kr. Denne Stigning er ikke noget specielt Forhold for Danmark; der er ikke nogen særlig Grund for os til at klæde os i Sæk og Aske for det, for ganske lignende Forhold se vi i andre Lande. Men derfor skulde vi ogsaa tage Hensyn dertil og særlig tage Hensyn dertil, naar vi for en Aarrække skulde fastsætte vore Statsindtægter.

Desuden maa jeg gøre opmærksom paa, at der er visse af de Indtægter, der ere opførte paa Finansloven for 1912—13, som vi ingenlunde med Sikkerhed kunne regne paa. Jeg skal særlig gøre opmærksom paa den Indtægt paa § 26 G. paa ca. 1 $\frac{1}{4}$ Mill. Kr., der ventes indvunden ved Salg af Husmandsobligationer til Hypotekbanken. Alle, der kende disse Forhold, ville vide, at Hypotekbanken i de sidste Aar har været afskaaren fra paa rimelige Vilkaar at optage et udenlandsk Laan, ved Hjælp af hvilket den kunde afkøbe Statens Husmandsobligationer, og vi vide jo aldeles ikke, om dette Forhold vil blive anderledes i det kommende Aar. Endelig vil jeg gøre opmærksom paa, at Forholdene ere saa vanskelige, at det at kunne nøjes med den, jeg indrømmer det, ret betydelige nye Statsindtægt, som jeg i Fjor og i Aar har maattet foreslaa, kun er opnaaet ved, at man i ikke ganske ringe Grad har maattet rekrurere til Laan. Som jeg før nævnte, indeholder jo Finansplanen dette, at man afholder de ekstraordinære Militærudgifter efter Forsvarslovene af 1909 til et Beløb af 5 $\frac{1}{3}$ Mill. Kr. ved Laan. Den indeholder, som bekendt, at man tager ca. 3 Mill. Kr. til Dækning af Udgifterne ved Erhvervelsen af indtægtgivende Statsaktiver ved Aabning af en ny Række indenlandske Laan. Den indeholder endelig dette, at der ikke er beregnet noget Beløb til Amortisation af det nye faste Statslaan, som det er Hensigten at optage, naar Forholdene blive gunstige, og dog mener jeg, at Amortisation af et saadant Laan vil være i meget høj Grad ønskelig, næsten paakrævet. Naar jeg ikke har optaget den som et fast Led i Finansplanen, er det bl. a., fordi jeg har været mig bevidst, at Indtægterne have været nogenlunde forsigtigt budgetterede, saaledes at de kunde holde Trit med de sikkerlig stigende Udgifter, og det er sket med den Tanke, at skulde der blive et Indtægtoverskud, saa skulde